

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
24 iulie 2024

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ROMÂNĂ ȘI LIT. PT. COPII, METODICA
DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LB. MAGHIARĂ
MATERNĂ ȘI METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN
CREȘĂ ÎN LB. ROMÂNĂ
(EDUCATOR-PUERICULTOR ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maghiară maternă (30 de puncte)

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy szegény ember; annak volt egy felesége, három leánya meg egy kis malaca. Egyszer megölték a kis malacot, a húsát felkötötték a padlásra. Már kolbásza, hurkája, sonkája, mindene elfogyott a kis malacnak, csak a gömböce volt még meg. Egyszer arra is ráéhezett a szegény asszony, felküldte a legöregebb leányát a padlásra:

– Eredj leányom, hozd le azt a kis gömböcöt, főzzük meg.

Felment a legöregebbik leány érte; amint le akarta vágni, elkiáltotta magát a kis gömböc: „Hamm, bekaplak!” – azzal bekapta.

Már odalent nem győzték várni. Felküldte a szegény asszony a középső leányát:

– Eredj már, leányom, nézd meg, mit csinál a nénéd ennyi ideig. Felment a középső leány, kereste a nénjét, s hogy nem találta, le akarta vágni a gömböcöt. De a gömböc megint elkiáltotta magát: „Hamm, téged is bekaplak!” – azzal bekapta ezt is. Már odalent sehogy se tudták elgondolni, hogy mért nem jön az a két leány, felküldte hát a szegény asszony a legkisebb leányát is:

– Ugyan, leányom, eredj már fel, nézd meg, mit csinál a két nénéd. Aztán hozzátok le azt a gömböcöt valahára. Felment a legkisebb leány is, de ezt is csak elnyelte a gömböc. Már a két öreg sehogy se tudta mire vélni a dolgot.

– No, apjuk – mondja a szegény asszony –, már látom, magamnak kell felmennem. Azok most bizonyosan az aszalt meggyet eszik.

Felment a szegény asszony, kereste a leányait, hogy nem találta, le akarta vágni a gömböcöt, de a gömböc ezt is bekapta. A szegény ember csak várta, csak várta őket, hogy nem jöttek, gondolta, tán valami baj van, felment ez is. Amint közel ment a kis gömböc, ez elkiáltotta magát: „Hamm, téged is bekaplak!” Azzal bekapta ezt is, de a rossz kócmdzag már az öt embert nem bírta meg, leszakadt a kis gömböc.

Elkezdett görgögni, görgött-görgött, a padlás grádicsán is legörgött, kiment egyenesen az utcára. Éppen ott ment el egy csomó kaszás, jött haza a mezőről, a kis gömböc azokra is rákiáltott: „Hamm, titeket is bekaplak!” Azzal bekapta ezeket is. Megint csak görgött odább; előtalált egy regement katonát, azokra is rákiáltott: „Hamm, titeket is bekaplak!” Azzal bekapta ezeket is.

Megint csak görgött odább, egyszer csak egy hídra ért, amely alól a víz egészen ki volt száradva, éppen akkor ment arra egy hintó, a kis gömböc félre akart előle ugrani, hogy el ne tapossa, de leesett a hídról, kirepedt az oldala, kiömlött belőle a sok ember, ki-ki a maga dolgára ment, a kis gömböc meg ott maradt kirepedve.

Ha a kis gömböc ki nem repedt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

(Arany László: Magyar népmesék)

1. Mutassa be a mese szereplőit!	2 pont
2. Mit gondolt a szegény asszony arról, hogy mit csinálhatnak a lányok a padláson?	2 pont
3. Írjon ki a meséből két különböző retorikai eszközt, és nevezze meg azokat!	4 pont
4. Szótagolja a következő szavakat: <i>elkiáltotta, kócmdzag!</i>	2 pont
5. Mesélje el 4–6 mondatban a történetet a kisgömböc szemszögéből!	6 pont
6. Értelmezze a következő kifejezéseket: <i>ráéhezett a szegény asszony; sehogy se tudták elgondolni!</i>	2 pont
7. Alakítsa át kérdéssé a következő mondatot a beszédszándék megváltoztatása nélkül: „Hamm, téged is bekaplak!”	2 pont
8. Sorolja fel a népmesék öt típusát, és adjon példát mindegyikre!	10 pont

Probă scrisă la lb. și lit. maghiară maternă, lb. română și lit. pt. copii, metoda desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în lb. maghiară maternă și metoda desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în lb. română (educator-
puericultor în limba maghiară maternă)

Model

B. Limba română și literatura pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

*M-am hotărât să nu mai ies din casă
Biblioteca veche mi-e de-ajuns,
La orice întrebare curioasă
În ea deja se află un răspuns.*

*De bună voie m-am închis în mine
Și-n casa mea, din care nu mai ies,
În cifruri dacice și-n cărți latine
Mai caut disperat un înțeles. [...]*

(Adrian Păunescu, *Biblioteca veche*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Alcătuiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele omofone, fără a le modifica forma:
s-ar, sar. **4 puncte**
2. Transcrieți, din cea de-a doua strofă a textului dat, două cuvinte care conțin diftongi. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în enunțul: [...] *În cifruri dacice și-n cărți latine/ Mai caut disperat un înțeles.* **4 puncte**
4. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în următoarea secvență: *M-am hotărât să nu mai ies din casă / Biblioteca veche mi-e de-ajuns, / La orice întrebare curioasă / În ea deja se află un răspuns.* **4 puncte**
5. Transcrieți propoziția secundară existentă în enunțul următor: *De bună voie m-am închis în mine/Și-n casa mea, din care nu mai ies,/În cifruri dacice și-n cărți latine / Mai caut disperat un înțeles.* **1 punct**
6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm popular*. **15 puncte**
În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *basm popular*;
 - precizarea a două trăsături ale *basmului popular*, existente în textul literar inclus în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *basmului popular*, valorificând opera literară aleasă;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba maghiară maternă (15 puncte)

Mutassa be a bölcsődei mesehallgatást a következő szempontok alapján:

- a) körülményeinek megteremtése **5 pont**
 - b) módszerei, eljárásai, eszközei **5 pont**
 - c) a tevékenység didaktikai mozzanatai **5 pont**
- Példázza kijelentéseit egy szabadon választott mese felhasználásával!

B. Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba română (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități didactice de *povestire*, domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 4-5 ani, temă anuală de studiu *Când/cum și de ce se întâmplă?*

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea etapelor enumerate.